

Stockholms
stad

**Lägesrapport -
Stadens arbete med
MVP (Mentorer i
Våldsprevention)
September 2020**

stockholm.se

Sammanfattning

Denna lägesrapport ger en nulägesbild och beskriver genomfört och pågående arbete, goda exempel och kunskaper/erfarenheter som hittills har framkommit i stadens arbete med MVP.

MVP är ett våldsförebyggande program med fokus på att förebygga mäns och pojkars våld. Programmet startades upp 2015 i Stockholms stad och bedrivs hösten 2020 i nio stadsdelsförvaltningar, 26 skolor, 140 klasser samt på ett antal fritidsgårdar och parklekar. Arbetet med MVP engagerar ett flertal olika yrkesroller som samverkar inom stadsdelsförvaltningar, skolor, fritidsgårdar och parklekar.

De goda exempel och framgångsfaktorer som har lyfts i utvärderingar gällande arbetet med MVP belyser:

Värdet av samverkan mellan olika yrkesroller:

Stor vinst att genom programmet få en naturlig och värdefull samverkan mellan olika personalgrupper som arbetar runt eleverna både på skolan och i området på kvällar och nätter.

Utveckling av pedagogernas arbete:

Fler som uttrycker att de genom att ha arbetat med programmet känner sig säkrare och mer bekväma att prata om de här viktiga frågorna med eleverna. En del lärare uppger också att de väver in programmets teman i annan ämnesundervisning.

Kunskaps- och attitydpåverkan hos eleverna.

Eleverna uppger att de lärt sig mer om sexualiserat våld; vad det är och vad det innebär att utsättas. De berättar också om strategier de har lärt sig för att stoppa våld, och vad det innebär att vara en aktiv åskådare.

Enligt Stockholms stads budget för 2020 ska arbetet MVP utvecklas för att stärka det våldsförebyggande arbetet och stödja det trygghetsskapande arbetet i stadens skolor.

Ett stort antal lärdomar och erfarenheter har framkommit och dokumenterats under tiden som Stockholms stads skolor arbetat med MVP. Dessa avser *förberedelser, genomförande* samt *uppföljning* av programmet. Denna ”kunskapsbank ger ett värdefullt stöd till det fortsatta arbetet med MVP i staden och till

stadsdelsförvaltningar och skolor som vill starta upp och utveckla arbetet med MVP.

Inom ramen för Stockholms stads uppdrag har också ett antal utmaningar och möjliga utvecklingsspår identifierats som handlar om kvalitet, metodföljsamhet, utbildningsresurser, samverkan med organisationen MÄN samt frågetecken kring hur staden ska samordna och förvalta arbetet med MVP över tid.

Socialförvaltningen kommer tillsammans med utbildningsförvaltningen under hösten 2020 genomföra en fördjupad kartläggning och analys av stadens arbete med MVP (klart i december 2020). Uppdraget genomförs av extern konsult och slutrapporteras i februari 2021.

Målet är att kunskapen som framkommer via denna fördjupade kartläggning och utredning ska leda till att staden kan utveckla, sprida och kvalitetssäkra sitt arbete med MVP i stadens skolor och verksamheter.

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund	6
Lägesrapport – pågående arbete med MVP i stadens skolor och stadsdelsförvalningar	7
Stadsdelsförvaltningar som arbetar med MVP och eller AT	7
Skolor som arbetar med MVP och/eller AT	7
Yrkesroller som arbetar med MVP och/eller AT.....	8
Goda exempel	8
Samverkan	9
Pedagogperspektivet	9
Elevperspektivet	10
Kunskapsbank / Erfarenheter	10
Förberedelser	10
Genomförande	14
Uppföljning	16
Utmaningar/Fortsättning/Vidareutveckling	18

Bakgrund

Enligt Stockholms stads budget för 2020 ska arbetet med mentorer i våldsprevention (MVP) utvecklas för att stärka det våldsförebyggande arbetet och stödja det trygghetsskapande arbetet i stadens skolor. Uppdraget åvilar både utbildningsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna tillsammans.

MVP är ett program för årskurs 7 – 9 samt för gymnasiet med syfte att förebygga pojkars och mäns våld. Programmet kommer ursprungligen från USA och har anpassats av organisationen MÄN för jämställdhet för att passa svensk kontext. Det finns en manual på 14 tematiska lektioner á 1 timma. Utöver det så finns det ytterligare sex nya lektioner med fokus på frågor som berör rasism, hedersrelaterat våld och förtryck och pornografi. Elever och personal får ökade kunskaper kring våld, genus och att lära sig samt träna på att bli en aktiv åskådare. För att använda materialet behöver personalen genomgå en grundutbildning.

Målet med MVP

- Öka medvetenheten och kunskapen om våld
- Utmana våra tankar – att tänka självständigt och kritiskt
- Öppna för dialog och skapa reflekterande samtal
- Inspirera till ledarskap – att vilja göra skillnad
- Minska förekomsten av våld

Agera tillsammans (AT) vänder sig till elever i årskurs fyra och är ett anpassat lektionsmaterial som har samma kärnkomponenter som i MVP (våld, genus och aktiv åskådare). Det är totalt 11 lektioner á 1 timma. Under lektionerna används dilemmaberättelser, rollspel, samtal, bilder och film.

Arbetet med MVP startades upp i staden 2016 och hösten 2020 finns MVP och eller AT i ett tjugotal av Stockholms stads grundskolor, en gymnasieskola och en gymnasiesärskola. Programmen finns och används även inom ett antal parklek- och fritidsverksamheter i stadsdelarna Hägersten-Älvsjö, Hässelby-Vällingby och Skarpnäck.

Lägesrapport – pågående arbete med MVP i stadens skolor och stadsdelsförvaltningar

Nedan beskrivs vilka stadsdelsförvaltningar, skolor och yrkesroller som arbetar med MVP och eller AT höstterminen 2020 och i vilken omfattning.

Stadsdelsförvaltningar som arbetar med MVP och eller AT

Bromma stadsdelsförvaltning, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning, Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, Kungsholmens stadsdelsförvaltning, Norrmalms stadsdelsförvaltning, Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning, Skarpnäcks stadsdelsförvaltning och Södermalms stadsdelsförvaltning.

Skolor som arbetar med MVP och eller AT

Skola	MVP	AT	Antal klasser
Akalla grundskola	X		2
Alviksskolan	X	X	14
Bäckahagens skola	X		4
Grimtaskolan	X		6
Hagsätra-Ormkärrsskolan	X	X	15
Husbygårdsskolan	X		2
Hässelbygårdsskolan	X		3
Högalidsskolan	X	X	5
Johan Skytteskolan	X	X	20
Kista grundskola	X		4
Knutbyskolan		X	3
Kämpetorpsskolan	X		4
Kärntorps gymnasium	X		16
Loviselundsskolan		X	3
Matteusskolan*	X		3
Observatorielundens skola*	X	X	0
Rinkebyskolan	X		2
Rågsveds grundskola		X	1
Sjöängsskolan	X		6
Smedshagsskolan	X	X	2
Snösätraskolan		X	2

Solbergaskolan		X	2
S:t Eriks Gymnasiesärskola	X		3
Södra Ängby skola	X	X	12
Trollbodaskolan	X	X	**
Vällingbyskolan	X	X	6
Totalt antal klasser			140

* Kommer att påbörja arbetet under 2021.

** har ej inkommit med antal

Yrkesroller som arbetar med MVP och eller AT

I tabellerna nedan redovisas yrkesroller samt det totala antalet per yrkesroller för skolor, stadsdelsförvaltningar och polis.

Yrkesroller skola	Antal
Barnskötare/elevassistenter	31
Fritidsledare	11
Fritidspedagog	9
Lärare/mentorer	240
Skolkurator	19
Skolpsykolog	3
Skolsköterska	2
Socialpedagog	15
Annan yrkesroll/övrig personal	19

Från stadsdelsförvaltning och polis

Yrkesroll stadsdelsförvaltning och polis	Antal
Fritidsledare/personal från fritidsgård	6
Fältassistent	15
Polis	6
Socialsekreterare	0
Annan yrkesroll/övrig personal	3

Goda exempel

De goda exemplen som presenteras i detta avsnitt är hämtade från fokusgrupper med elever, fokusgrupper med pedagoger, enskilda intervjuer med pedagoger samt utvärderingar med elever och pedagoger. Fokusgrupperna är genomförda av

utbildningsförvaltningen våren 2018 och våren 2020.

Socialförvaltningen har genomfört en intervju med personal från en skola hösten 2020.

Samverkan

Organisationen MÄN uppmuntrar skolor som vill satsa på MVP-programmet att göra satsningen i samverkan med andra aktörer i kommunen eller stadsdelsförvaltningen.¹ I texten nedan redovisas svar från fokusgrupper som är genomförda under våren 2018 och våren 2020.

På en skola berättar de att samverkan och samarbete mellan olika yrkesroller och inte bara skolans personal är en central del i arbetet. I deras MVP-arbete samverkar skolan med fritid och fältassistenter. Det gör att fler kompetenser och erfarenheter tillförs i arbetet, vilket underlättar för att nå ut till eleverna. *"Signalen till de unga blir att flera vuxna känner varandra och att det är fler som engagerar sig"*. På skolan ska alla lärare på högstadiet genomgå MVP-utbildningen. Tanken med att alla pedagoger har genomgått utbildningen är att fler ser och agerar även om inte alla håller i MVP-pass.

På en annan skola framkommer att personalen ser en stor vinst i att de genom programmet får en naturlig och värdefull samverkan mellan olika personalgrupper som arbetar runt eleverna både på skolan och i området på kvällar och nätter. Vidare ser personalen positivt på hur programmet bidragit till ett stärkt samarbete mellan personalgrupperna och genom det också en bättre stämning.

Pedagogperspektivet

Med pedagoger avses i den här texten, oavsett formell yrkesroll, de som leder MVP-lektioner.

För att illustrera pedagogperspektivet redovisas några resultat från fokusgruppsintervjuer vid en skola, våren 2020. De som deltog vid fokusgrupperna var lärare, lärarassistent, fritidsledare, samordnare, och fältassistenter som ansvarat för programmet.

Pedagogerna uppger att de tyckte att det varit lärorikt och värdefullt att ingå i programmet. Programmet har skapat goda förutsättningar för samverkan med andra yrkesroller och att de på ett naturligt sätt kunnat integreras i arbetet med eleverna i skolan, exempelvis för fältassistenter. Det är också fler som uttrycker att de genom att ha arbetat med programmet känner sig säkrare och mer bekväma att

¹ MVP i Sverige – bakgrund, kontext och utveckling.

prata om de här viktiga frågorna med eleverna. En del lärare uppger också att de väver in programmets teman i annan ämnesundervisning.

Elevperspektivet

Fokusgrupper med elever våren 2018 och våren 2020 om deras erfarenheter av AT och MVP.

- De har lärt sig mer om sexualiserat våld; vad det är och vad det innebär att utsättas. De berättar också om strategier de har lärt sig för att stoppa våld, och vad det innebär att vara en aktiv åskådare.
- Några elever säger att de har fått nya perspektiv, och en bättre förståelse för hur ord kan göra någon illa.
- Att det är lärorikt att få ökade kunskaper om normer och allas rättigheter.
- Att de har lärt sig att tjejer och killar drabbas av olika typer av våld. De har också lärt sig hur de kan skydda sig samt vara mer förberedda på olika situationer.
- Att de har lärt sig att det är viktigt att hjälpa till och agera om något händer.
- Att de säger att de vill prata om exempelvis maskulinitet, normer, genus och då är det viktigt att personal har kunskapen om MVP så det finns en vuxen samtalspartner på skolan om dessa viktiga frågor.
- De anser i ökad utsträckning att det är fel att reta andra för deras utseende eller att uttrycka rasistiska kommentarer.

Kunskapsbank / Erfarenheter

Nedan presenteras kunskaper och erfarenheter som framkommit i stadens arbete med MVP och AT.

Förberedelser

- Förankra på skolan och i området samt säkerställ att implementeringen av MVP och AT inte krockar med andra stora utvecklingsprojekt.
- Ledningens stöd och intresse. Ledningen måste skapa förutsättningar samt kontinuerligt följa upp arbetet. (förvaltnings-, avdelnings- och skolledning). Ledning

behöver skapa motivation för att få personal delaktiga i implementeringen av arbetet med våldsprevention.

- Utse personal som ska ingå i MVP-team eller skolteam som ska leda lektionerna med eleverna. Bemanna och utbilda fler till teamet än ni tror behövs. Det kan behövas reservkrafter vid sjukskrivningar, byte av arbetsplats, föräldraledighet eller om det uppstår ett motstånd mot att leda lektioner med eleverna.
- Ta kontakt med stadsdelsförvaltning och eller polis för att planera för samverkan kring arbetet med våldsprevention. Vilka yrkesroller från stadsdelsförvaltningen kan vara stöd i arbetet på skolan? Förutom lärare och mentorer är det viktigt att utse personal med olika yrkesroller i teamet. Varje skola/arbetsplats behöver se över vilka yrkesroller som kan vara med och leda lektionerna. De flesta skolor eller områden involverar barnskötare, elevassistenter, fritidsledare, fältassistenter, lärare i fritidshem, skolkuratorer, socialpedagoger och personal från skolsociala team i arbetet med MVP och Agera tillsammans.
- Utse minst en koordinator på skolan som kan vara den som leder, planerar och stödjer arbetet med våldsprevention på skolan. Koordinatören ska vara en länk mellan skolledning, personal som arbetar med våldsprevention samt även vara den som samverkar med stadsdelsförvaltning och stadens samordning av våldsprevention. I de flesta fall är koordinator en skolkurator eller förstelärare på en skola. Det finns även koordinatörer som leder och ansvarar för skolans trygghetsteam eller som arbetar som socialpedagog på skolan.
- MÄN har tagit fram ett stödmaterial som kan vara bra att ta del av vid förberedelser för att börja arbeta våldspreventivt. Följande material finns tillgängligt:
 - MVP stöd – Bakgrund och utvecklingen av MVP
 - MVP stöd – Bedömning och utvärdering
 - MVP stöd – Genomförande manual och implementering
 - MVP stöd –Handledning
 - MVP stöd – Ungas delaktighet och mentorsskap
 - MVP Teorimanual

- Planera och avsätt tid för utbildning, planering, reflektion och uppföljning. Följande krävs för att kunna arbeta med våldsprevention:
 - Kunskapshalvdag för all personal på skolan.
 - Inläsning av teorimanual med stöd av instuderingsfrågor och ett digitalt kunskapstest, halvdag.
 - Grundutbildning, två dagar.
 - Uppstartmöte efter genomförande av grundutbildning, samt en halvdag för gemensam reflektion/ boosterdag under första terminen för MVP eller skolteamet, totalt cirka fem timmar på ett läsår.
 - Utvärdering och uppföljning vid slutet av läsåret, två timmar.
- MVP omfattar 14 lektioner á cirka 1 timme och Agera tillsammans omfattar 11 lektioner á cirka 1 timme. Det är viktigt att innan arbetet sätts igång planera för hur skolan kan säkerställa tiden för att genomföra lektionerna. Vilka lektioner ska användas? Ska lektionstid tas från alla ämnen eller kan skolan använda mentorstid? Ska skolan utöka elevernas undervisningstid för att kunna erbjuda våldsprevention under skolåret? Ska skolan använda delar av temadagar eller uppstartsdagar till att arbetet med MVP eller Agera tillsammans?
- Om samverkan mellan skola och stadsdelsförvaltning ska ske kring lektionerna, behöver man ta hänsyn till olika yrkesgruppers arbetstider vid förläggningen av lektionerna.
- Avsätt gemensam tid för planering av lektionerna. Det krävs cirka en timmes planeringstid per lektion. Lektionerna leds av minst två pedagoger, vilket gör att man behöver hitta bra planeringstid för varje ledarpar eller ledargrupp. Det är viktigt att lägga in planeringstiden i aktuellt konferensschema, tjänstefördelning och vid schemaläggning.
- All personal på skolan ska som ett första steg i arbetet med våldsprevention delta på en kunskapshalvdag för att få grundläggande teori och kunskaper. Detta som ett led i att skapa samsyn i personalgruppen på skolan och i området.

- Skolan behöver bestämma om man ska ha en hela-skolan-ansats och utbilda årskursteam eller ha ett expertteam när man arbetar med våldsprevention. (se nedan).

Hela-skolan-ansats – Årskursteam

Hela-skolan-ansatsen innebär att skolan utbildar ett årskursteam per år, till exempel alla som undervisar i årskurs 7, under en tre års period.

Fördelen med hela-skolan-ansatsen är att all personal på en skola eller stadsdelsförvaltning får en gemensam kunskapsbas och ett gemensamt språk gällande våld, genus och åskådaransats. Skolor väljer ofta att det är mentorer i årskursen som är med och leder lektionerna, vilket gör att det är personal som är väl känd av elever och som eleverna träffar regelbundet under skolveckorna. Skolor ser att det är av största vikt att det finns någon vuxen i varje ledarpar eller ledargrupp som känner eleverna väl, för att skapa ett tryggt rum för samtal, diskussion och reflektion.

Lärare, skolpersonal och personal från stadsdelsförvaltningen som ingår i årskursteam kan på ett naturligt sätt väva in samtal kring våld, genus och aktiv åskådare i det dagliga mötet och samtalen med barn och unga.

De yrkesroller (till exempel skolkuratorer, socialpedagoger, fältassistenter och fritidsledare), som deltar i arbetet med våldsprevention år från år på skolor som valt hela-skolan-ansatsen blir ett stöd och ”experter” till de nya lärarna/mentorerna i årskursteamet.

Årskursteamet kräver en långsiktig utbildningsplanering för att alla ska få grundutbildning och få alla motiverade att leda lektioner med eleverna. Några skolor har valt att grundutbilda all personal vid ett och samma tillfälle för att korta ner utbildningsprocessen på den enskilda skolan.

Expertteam

Skolan väljer ut lärare, mentorer, personal från elevhälsa och övrig personal som kan och vill vara med och leda lektionerna med eleverna under flera år, ett så kallat expertteam.

Förberedelsetiden minskar då de kan leda samma MVP lektion i flera klasser. Det kan också generera en ökad kvalitet eftersom de succesivt blir experter på upplägg och genomförandet av lektioner.

Att välja expertteam på en skola minskar även behovet att göra en omfattande grundutbildning under flera år för all personal.

Nackdelen för de skolor som väljer expertteam är att kunskapen kring våld, genus och aktiv åskådare inte ”ägs” av all personal och inte kan i lika hög grad vävas in i det dagliga mötet och samtalen med eleverna på skolan eller i området.

Genomförande

- Både MVP och Agera tillsammans har manualer som stöd för att genomförandet av lektionerna. Lektionerna bygger på varandra, det är därför viktigt att följa den ordning som finns i manualen.
- Informera vårdnadshavare att arbetet med MVP och Agera tillsammans sätts igång, vad det innebär och att det kan väcka frågor och funderingar hos eleverna.
- Innan lektionerna startar ska tryggbassamtal (AT) och eller nollbasmätning (MVP), en digital enkät, genomföras. (se uppföljning)
- Säkerställ att det finns schemalagd gemensam planeringstid, lektionstid och reflektionstid för att personalen ska ha möjlighet att genomföra lektionerna med hög kvalitet. Det är viktigt att lägga in lite ”ställtid” före eller efter en MVP lektion. Med ställtid innebär att man har möjlighet att ta fram material, att kunna möblera om i rummet eller efter avslutad lektion kunna reflektera över lektionen tillsammans med dem som man har genomfört den med. Reflektionen kan även innebära att man tillsammans kommer fram till att ändra något till nästa gång eller att ha möjlighet att prata om det finns något man behöver följa upp med klassen eller gruppen eller med en enskild elev innan nästa lektion.

- Det kan vara en fördel om man har möjlighet att schemalägga tre personal per grupp, för att skapa möjlighet att dela gruppen eller att det inte blir så sårbart om någon personal är frånvarande.
- Lektionerna kan förläggas på olika sätt under skolåret. Det är bra om intervallet mellan lektionerna inte är för långt. De flesta skolor förlägger en lektion varannan vecka. Andra skolor väljer att göra ett par lektioner i tät följd när man börjar för att komma igång (temadag eller uppstartsdag) för att sedan fortsätta varannan vecka.
- En del skolor väljer att börja arbetet med MVP i början av årskurs 7 eller år 1 på gymnasiet. Andra skolor väljer att först lära känna elever och skapa en trygg grupp innan man börjar med MVP och därför väljer att börja med lektionerna under vårterminen i till exempel årskurs 7. Detta gör oftast att lektionerna ”spiller över” och fortsätter in i årskurs 8. Det finns även skolor i staden som valt att starta med MVP i årskurs 8 eller år 2 på gymnasiet. Varje skola/stadsdelsförvaltning behöver fundera och bestämma vad som blir bäst för dem och de elever som man har på respektive skola.
- De flesta skolor väljer att förlägga Agera tillsammans lektionerna i årskurs 4. Det finns skolor som valt att förlägga dem i stället i årskurs 5 och 6.
- Viktigt att under året kunna stanna upp och reflektera över arbetet med våldsprevention, för att eventuellt kunna göra förändringar och justeringar under läsåret. Det kan vara att man behöver förändra till exempel fördelning av vuxna som leder, byte av lokal, minska gruppstorleken, mer stöttning till en grupp eller klass som har behov av det eller att ge varandra tips om hur man får eleverna än mer delaktiga i diskussioner.
- Finns det fler skolor i stadsdelen som arbetar våldspreventivt kan det vara en fördel att träffas och utbyta erfarenheter mellan skolorna.
- Viktigt att skolledningen under genomförandefasen visar fortsatt intresse och delaktighet för arbetet. Det kan ske genom att till exempel säkerställa att tid ges till planering, avstämning och utvärdering samt att stämna av hur arbetet

går med att implementera och utveckla det våldspreventiva arbetet på skolan.

Uppföljning

- Ett antal skolor i staden som arbetar med MVP har med hjälp av en digital enkät genomfört en nollbasmätning med eleverna innan de börjat arbeta med lektionerna. När sista lektionen är genomförd, får eleverna på nytt svara på en enkät (effektmätning).

Resultat från sådana effektmätningar har visat att elever efter deltagande i lektionsprogrammet observerar vissa handlingar oftare än innan. Resultatet innebär troligtvis inte att saker ”händer” oftare, utan kan tolkas att eleverna genom MVP blivit mer observanta kring olika former av våld och kränkningar.

Det pågår ett arbete för att få fler skolor att genomföra mätningarna och att även säkerställa att enkäterna inte är för omfattande och tidkrävande för att kunna genomföras.

- Skolor som arbetar med AT ska genomföra ett tryggbassamtal med alla elever innan man startar med lektionerna. Det är enskilda korta samtal där man ställer tre frågor till elever.

Fråga 1 - Omsorg

Exempel på fråga: Om du exempelvis slår dig så att du blöder eller nåt liknande eller det kan vara något pinsamt/skämmigt som har hänt, *vem skulle du vända dig till då på skolan för att få hjälp?* Svaret här bör landa i att det är någon vuxen på skolan! Om inte undersök varför.

Fråga 2 - Vittne

Exempel på fråga: Om du ser att någon i din klass eller på skolgården blir knuffad/retad/blir kallad för elaka saker, *vad skulle du göra då? Vem skulle du vända dig till för att hjälpa den utsatta eleven?*

Fråga 3 - Hemmet

Exempel på fråga: Om det skulle hända dig något hemma eller på fritiden som var svårt/dåligt/inte bra, *vad skulle du*

göra då? Vem skulle du vända dig till på skolan för att få hjälp?

Syftet med tryggbassamtalen är att säkerställa att alla elever har någon vuxen på skolan som de känner sig trygga att söka stöd hos. Utifrån resultatet på klassnivå kan skolpersonalen arbeta på ett medvetet sätt för att säkerställa att alla elever har trygga vuxna att samtala med på skolan. Detta är viktigt att säkerställa detta innan man börjar arbeta och prata om våld med elever.

Skolor som arbetar med MVP kan också välja att genomföra tryggbassamtal för att få kännedom om alla elever har minst en trygg vuxen på skolan att vända sig till.

- Utbildningsförvaltningen har vid två tillfällen genomfört fokusgruppsintervjuer med elever och personal (våren 2018 och våren 2020). Syftet med fokusgrupperna har varit att fånga upp vad eleverna har lärt sig genom att delta i MVP eller AT, hitta framgångsfaktorer samt att fånga in områden som kan behöva utvecklas och stärkas i arbetet med MVP och AT på stadens skolor.
- Skolverket har genomfört en utvärdering av MVP. Utvärderingen omfattade den version av mentorer i våldsprevention som översatts och anpassats till svenska förhållande av den ideella organisationen MÄN. Utvärderingen genomfördes av forskare från Mälardalens högskola, Stockholms universitet och Örebro universitet under perioden 2015 – 2017. Utvärderingen publicerades i april 2018.

Skolverket bedömde att försiktighet bör iaktas när det gäller generaliserbarheten för de resultat som framkommit i utvärderingen. Utvärderingens värde var att den visar på framgångsfaktorer och risker vid implementering av programmet. Skolverket gjorde även en bedömning att det fanns ett fortsatt kunskapsbehov kopplat till MVP programmet specifikt och till skolans värdegrunds- och likabehandlingsarbete generellt.

Länk till [Skolverkets utvärdering av mentorer i våldsprevention \(MVP\)](#)

- Det pågår en nationell utvärdering av MVP som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ansvarar för. Utvärderingens resultat beräknas vara klart i december 2020.

Utmaningar/Fortsättning/Vidareutveckling

- Under 2020 har utbildningsförvaltningen i samarbete med några stadsdelsförvaltningar samordnat alla MVP-utbildningar med syfte att se till att alla skolor får tillgång till rätt antal platser på utbildningarna, skapa mindre administration, dirigera resurser i form av till exempel utbildare där de behövs bäst samt att säkerställa att vi använder de ekonomiska resurserna på bästa sätt (till exempel kostnader för utbildningslokaler).
- Stockholms stad har under de senaste åren utbildat egna utbildare, som kan grundutbilda personal i MVP. Vi ser fortsatt behov av att vidareutbilda fler utbildare, för att på så sätt kunna bli mer självförsörjande och även för att kunna styra utbildningarna till de tidpunkter som verksamheterna efterfrågar.
- Det är viktigt att ha en följsamhet till manualen, men varje ledargrupp eller ledargrupp behöver göra anpassningar till den grupp man ska genomföra lektionerna med. Anpassningar som kan behöva göras kan till exempel vara att arbeta med att skapa förståelse hos eleverna innan lektioner, förklara och prata om ord och begrepp som kommer upp under lektionerna, förändra sittningen i rummet eller att dela gruppen i mindre enheter för att alla ska våga komma till tals. Vid samtal, utvärderingar och vid fokusgruppsintervjuerna framkommer ofta att många pedagoger tycker att det är svårt att arbeta manualbaserat. De känner att manualen styr för mycket och att ibland är övningarna inte "rätt" eller på "rätt nivå" för gruppen. Skolpersonal arbetar normalt med lärarhandledningar som stöd. Lärarhandledning ger stöd i form av inspiration till övningar och upplägg av lektioner och har en mer vägledande funktion. Ett arbete har inletts för att se om vi kan hitta ett generellt stöd i denna fråga gällande följsamhet respektive anpassningar av manualen. En arbetsgrupp kommer att tillsättas för att arbeta med denna fråga.

- Staden har beställt och är med och utvecklar fler tematiska MVP lektioner (rasism, hedersrelaterat våld och förtryck samt pornografi). Revidering av dessa lektioner pågår. Revideringen beräknas vara klara till våren 2021. Många skolor planerar att använda de nya teman i årskurs 8 och 9 för att kunna fortsätta samtal och dialog kring kränkningar, diskriminering, våld, genus och aktiv åskådare med eleverna.
- Under hösten 2020 påbörjats ett pilotprojekt *Våldspreventivt samverkan kring barn 6 – 12 år i Rinkeby – Kista*. Projektet förväntas förebygga våld i skolan, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt mäns och pojkers våld. Syftet med projektet är att barn, vårdnadshavare/föräldrar och personal ska få en ökad samsyn samt gemensamma verktyg för att förebygga våld i sin vardag. Pilotprojektet ska ske i samverkan med skolans personal och familjerådgivarna i stadsdelsförvaltningen.
- En skola har arbetat med att elever i årskurs 9 leder introduktionslektioner i MVP med elever i årskurs 6 (Husbygårdskolan).
- Fler stadsdelsförvaltningar arbetar med våldsprevention på fritidsgårdar och parklekar som ett komplement till det arbete som pågår på skolorna. I Älvsjö-Hägersten pågår ett utvecklingsarbete med fokus att använda MVP på fritidsgårdar.
- Sammantaget kan sägas att inom ramen för stadens uppdrag har ett antal utmaningar identifierats som handlar om kvalitet, metodföljsamhet, utbildningsresurser, samverkan med organisationen MÄN samt frågetecken kring hur staden ska samordna och förvalta arbetet med MVP över tid.
- Socialförvaltningen kommer tillsammans med utbildningsförvaltningen under hösten 2020 (klart i december 2020) genomföra en fördjupad kartläggning och analys av stadens arbete med MVP. Uppdraget genomförs av extern konsult och kan slutrapporteras till nämnd i februari 2021. I uppdraget ingår två delar:

1. *Kartlägga befintligt och pågående arbete med MVP*

En uppföljning, lägesavstämning och analys av stadsdelsförvaltningarnas och skolornas pågående arbete med MVP. Var – i vilka stadsdelsförvaltningar och skolor arbetar man med MVP? I vilken omfattning? Metodföljsamhet? Upplevd kvalitet? Problem/svårigheter/brister? Framgångar/resultat? Behov/Vad saknas? Utvecklingsmöjligheter?

- 2. Utredda och lägga fram förslag på en förvaltande struktur.*
Utreda vilka behov och förutsättningar som finns för att utveckla en förvaltande struktur och kompetensförsörjning (framför allt gällande utbildning av mentorer och material) som främjar att MVP fortsatt sprids och genomförs med hög kvalitet i stadens skolor.

Målet är att den kunskap som framkommer via denna fördjupade kartläggning och utredning ska leda till att staden kan utveckla, sprida och kvalitetssäkra sitt arbete med MVP i stadens skolor.